

Ka.WA.5161.1064.2.2024

Kalisz, 03.04.2024 r.

List polecony za zwrotnym potwierdzeniem odbioru

DECYZJA NR 55/2024

Działając na podstawie art. 6 ust. 1 pkt. 3, art. 7 pkt. 1, art. 31 ust. 1a, 2 i 3, art. 89 ust. pkt. 2, art. 91 ust. 4 pkt 4, art. 92 ust. 6 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.), art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. 2023, poz. 775 ze zm.) na wniosek o sygn. O/PO.I-2.520.4.2.2024.KB Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddziału w Poznaniu z siedzibą przy ul. Siemiradzkiego 5a, 60-763 Poznań z dn. 04.03.2024 r. (data wpływu do tut. organu: 05.03.2024 r.) w sprawie wydania decyzji określającej zakres niezbędnych badań archeologicznych rozpoznawczych koniecznych ze względu na zamiar realizacji inwestycji polegającej na **rozbudowie drogi krajowej nr 25 Konin – Kalisz – Ostrów Wlkp. odc. C (Biskupice Ołoboczne – Ostrów Wlkp.)**,

WIELKOPOLSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW OKREŚLA NIEZBĘDNY ZAKRES BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH

1. **rodzaj badań:** archeologiczne badania powierzchniowe o charakterze rozpoznawczym wraz z analizą danych LiDAR;
2. **zakres badań:** w granicach inwestycji wskazanej we wniosku i załączniku mapowym do niego, na terenie gminy Nowe Skalmierzyce oraz gm. Ostrów Wlkp., pow. ostrowski, woj. wielkopolskie, których wykonanie obejmuje następujące etapy:
 - 1) Kwerenda archiwalna (przed przystąpieniem do badań terenowych) uwzględniająca w szczególności:
 - a) dane Archeologicznego Zdjęcia Polski
 - b) dane dotyczące zabytków wpisanych do rejestru zabytków, gminnej ewidencji zabytków oraz objętych ochroną na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
 - c) wyniki wcześniejszych badań archeologicznych prowadzonych w granicach inwestycji
 - d) mapy historyczne i inne materiały kartograficzne
 - e) charakterystykę geograficzno – przyrodniczą obszaru badań
 - 2) Analiza danych LiDAR:
 - a) wykonana na podstawie chmury punktów lotniczego skanowania laserowego z zasobu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii o rozdzielczości co najmniej 4 punkty na m² wraz z:
 - stworzonym na jej podstawie numerycznym modelem terenu
 - następującymi modelami pochodnymi: co najmniej 3 modele cieniowane z różnych kierunków (Hillshade i Multidirectional Hillshade); analiza składowych

głównych PCA (Principal Component Analysis); mapa spadków (Slope Aspect); 2 modele różnicowe liczone w masce okrągłej o różnych promieniach (Simple Local Relief Model lub Local Relief Model); model różnicowy liczony w masce o kształcie pierścienia, indeks pozycji topograficznej (Topographic Position Index) lub Local Dominance; indeks widoczności nieba (Sky-View Factor)

- wizualizacjami: kompozycji modeli cieniowanych (RGB z trzech kierunków lub z uwzględnieniem składowych głównych z różnych kierunków i wyboru trzech do utworzenia kompozycji); wizualizacji Sky-View Factor w odcieniach szarości; nałożenia mapy spadków na model cieniowany; wizualizacji modeli różnicowych w symetrycznych paletach barwnych

b) obiekty wytypowane na podstawie analizy LiDAR zostaną zweryfikowane w terenie

3) Prospekcja powierzchniowa terenu inwestycji:

- a. badania będą odbywały się w formie dwukrotnego przejścia terenu w różnych porach roku (wiosna, jesień) w systemie tyraliery, z odstępami pomiędzy uczestnikami badań powierzchniowych nieprzekraczającymi kilku metrów (trasa przejścia każdego z uczestników badań powinna być rejestrowana przy użyciu urządzeń GPS)
- b. w trakcie prospekcji należy dokumentować także wszelkie pozostałości związane z innymi zabytkami niż zabytki archeologiczne m.in. kapliczki, krzyże, pomniki, miejsca pamięci, zabytki techniki, założeń o charakterze gospodarczo-przemysłowym,
- c. należy stosować wykrywacz metali w szczególności na obszarach, na których obserwacja jest utrudniona np. łąki

4) Opracowanie wyników archeologicznych badań powierzchniowych:

- a. prowadzenie dokumentacji przebiegu badań archeologicznych oraz opracowania wyników tych badań w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną przestrzenną lokalizację wszystkich czynności oraz dokonanych odkryć
- b. wykonanie dokumentacji zgodnie z elementami dokumentacji badań archeologicznych określonymi w załączniku do Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. poz. II, Dz.U. z 2021.81), składającej się z następujących elementów:
 - imię, nazwisko i adres osoby lub nazwa, siedziba i adres jednostki organizacyjnej, która sporządziła dokumentację
 - charakterystyka geograficzno – przyrodnicza obszaru badań
 - charakterystyka historyczno-osadnicza obszaru badań
 - wyników kwerendy archiwalnej
 - analizy danych LiDAR na podstawie chmury punktów lotniczego skanowania laserowego i graficznych produktów opracowania
 - analizy wyników badań wraz z wnioskami
 - tabelarycznego wykazu stanowisk archeologicznych zawierającego:
 - nazwę miejscowości, gminy, powiatu, województwa
 - numer obszaru AZP wraz z numer stanowiska w miejscowości i na obszarze
 - numer działki wraz obrębem

- kilometraż
- klasyfikację kulturowo-chronologiczną
- dane o zabytkach ruchomych
- zasięg stanowiska wyrażony w arach i zaznaczony na mapie
- ocenę stopnia zagrożenia w związku z inwestycją
- wskazania konserwatorskie w zakresie konieczności wykonania wyprzedzających badań wykopaliskowych lub innych
- kart zabytku archeologicznego tj. karta KEZAL w dwóch egzemplarzach
- kart ewidencyjnych innych zabytków niż zabytki archeologicznych
- inwentarza zabytków ruchomych i dokumentacji fotograficznej
- dokumentacji fotograficznej
- mapy w skali 1:25 000 z zaznaczonym przebiegiem inwestycji i zasięgiem zabytków archeologicznych, innych zabytków niż zabytki archeologiczne oraz terenami niedostępnymi do badań w wersji papierowej i w środowisku GIS
- mapy w skali 1:10 000 z zaznaczonym przebiegiem inwestycji i zasięgiem zabytków archeologicznych, innych zabytków niż zabytki archeologiczne oraz terenami niedostępnymi do badań w wersji papierowej i w środowisku GIS
- mapy w skali 1: 5000 z zaznaczanym przebiegiem inwestycji oraz lokalizacją wszystkich dokonanych odkryć w wersji papierowej i w środowisku GIS
- bibliografii.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt. 5 stawy z dnia 23. lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2022.840 t.j. ze zm.) prowadzenie badań archeologicznych wymaga uzyskania stosownego pozwolenia konserwatora zabytków; program badań jako załącznik do wniosku o wydanie ww. pozwolenia powinien bezwzględnie uwzględniać powyższe wskazania dotyczące zakresu badań

Uzasadnienie

W dniu 05.03.2024 r. do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu, Delegatury w Kaliszu wpłynął wniosek Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddziału w Poznaniu z siedzibą przy ul. Siemiradzkiego 5a, 60-763 Poznań, znak pisma O/PO.I-2.520.4.2.2024.KB w sprawie określenia zakresu i rodzaju niezbędnych archeologicznych badań rozpoznawczych w związku z planowaną inwestycją polegającą na rozbudowie drogi krajowej nr 25 Konin – Kalisz – Ostrów Wlkp. odc. C (Biskupice Ołoboczne – Ostrów Wlkp.).

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 23. lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2022, poz. 840 ze zm.) zabytkiem jest nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Zgodnie z art. 6 cyt. ustawy ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania, m. in. zabytki nieruchome będące krajobrazami kulturowymi, układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi jak również zabytki archeologiczne będące, w szczególności: pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,

cmentarzyskami, kurhanami, relikdami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej. Ochrona zabytków podejmowana przez organy administracji publicznej polega w szczególności na działaniach mających na celu m. in. zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków oraz udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z nich. (art. 4 cyt. Ustawy)

Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2022. poz. 840 ze zm.):

„1a. Osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować:

1) roboty budowlane przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru lub objętym ochroną konserwatorską na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub znajdującym się w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków albo

2) roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego

– jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1, pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków.

2. Zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych, o których mowa w ust. 1a, ustala wojewódzki konserwator zabytków w drodze decyzji, wyłącznie w takim zakresie, w jakim roboty budowlane albo roboty ziemne lub zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, zniszczą lub uszkodzą zabytek archeologiczny.”

Z uwagi na inwestycje związane z robotami ziemnymi, które mogą spowodować zagrożenie dla zabytków archeologicznych, konserwator zabytków wydaje decyzję określającą zakres i rodzaj badań archeologicznych, których przeprowadzenie jest niezbędne ze wskazanych powodów. Obecnie stan rozpoznania terenu w granicach inwestycji jest niewystarczający aby dokonać oceny wpływu realizacji inwestycji na dziedzictwo kulturowe. W związku z tym konieczne jest przeprowadzenie szczegółowego rozpoznania obszaru w granicach planowanej budowy. Przy czym na tym etapie już wstępna analiza przebiegu inwestycji wskazuje, że w obrębie budowy lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie zlokalizowane są stanowiska archeologiczne o chronologii pradziejowej i średniowiecznej. Badania archeologiczne to działania polegające na odkryciu, rozpoznaniu i udokumentowaniu zabytków archeologicznych co pozwolą w sposób rzetelny i naukowy realizować zasady ochrony zabytków.

Niniejszą decyzją określono rodzaj i zakres niezbędnych badań archeologicznych

Wykonanie decyzji określającej zakres niezbędnych badań archeologicznych nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na ich realizację wynikającego z art. 36 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, gdyż zgodnie z art. 107d cytowanej ustawy, kto bez pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

Pouczenie

1. Od niniejszej decyzji służy stronie odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego złożone za moim pośrednictwem w ciągu 14 dni od daty jej otrzymania.
2. Stronom służy prawo do zrzeczenia się odwołania. Oświadczenie w tym przedmiocie musi być złożone przez stronę przed organem, który wydał decyzję. Z tą chwilą decyzja staje się prawomocna

i ostateczna. Jeżeli w postępowaniu bierze udział więcej stron, decyzja staje się ostateczna i prawomocna z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się odwołania przez ostatnią z tych stron. Zrzeczenie się prawa do odwołania ma taki skutek, iż decyzji nie będzie można zaskarżyć do organu II instancji oraz do WSA.

Z up. Wielkopolskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

mgr Tomasz Rataj
Kierownik Delegatury w Kaliszu

Otrzymuje:

1. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu, ul. Siemiradzkiego 5a, 61-834 Poznań
2. aa

Sprawę prowadzi: Aleksandra Bacdorf, st. inspektor ochrony zabytków ds. zabytków archeologicznych, tel. 62 767 23 21 w. 34

Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków. Dalsze informacje dotyczące ochrony Pani/Pana danych osobowych znajdują się na stronie WWW pod adresem: <http://poznan.wuoz.gov.pl/ochrona-danych-osobowych-0>

